

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus XXV. De Exceptionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](#)

TITULUS XXV.

De

Exceptionibus.

QUÆRES I. Quid sit exceptio, & quanto lex? Respond. Exceptio est intentionis actoris exclusio, sive defensio reo competens adversus id quod ab actorе intenditur. Exceptio alia est facti, alia Juris; exceptio facti est, quâ reus actoris intentionem nullo jure agentis penitus excludit; v. gr. Si actor agat ex mutuo, qui mutuum nunquam dedit. Exceptio juris est, quâ reus excludit actoris Ius, id est, actionem, ipso quidem iure competentem, sed cuius nomine iniquum sit reum condemnari; ut si quis v. gr. agat ex promissione vel contractu metutamen gravi vel dolo inito. Exceptiones Iuris vel sunt dilatoriæ, vel peremptoriæ; dilatoriæ, vel temporales dicuntur, quæ Ius actoris non omnino tollunt, sed ad tempus solummodo differunt & suspendunt l. 2. §. ult. & l. 3. f. b. t. & hæ aliquando respiciunt personam judicis, v. gr. quod incompetens vel suspectus sit; aliquando personam litigantis principalis; v. gr. quod actor pupillus, minor, vel excommunicatus sit; aliquando personas principalibus accessorias, v. gr. procuratoris, quod vel procurator esse non possit, vel sufficiens mandatum non habeat: aliquando locum vel tempus judicii, v. gr. quod ad locum non pateatitus accessus, quod tempus sit feriatum; vel terminus nimis angustus. Aliquando ipsam causam respiciunt;

spicunt; qualis est exceptio inepti vel obscuri belli, diem solutionis non advenisse peremptoria sunt, quæ jus actoris omnino tollunt & actionem perimunt; suntque triplicis generis; quædam enim ostendunt actionem nunquam ortam esse, vel nunquam competituisse, v. gr. quibus excipitur, nunquam contractum, legatum vel donatum fuisse; aliæ demonstrant actionem quidem ortam, sed nunc extinetam esse, cujusmodi sunt quæ dicuntur litis finitæ, scilicet rei iudicatae, pauci de non petendo, transactionis, Jurisiurandi, solutionis, præscriptionis. Aliæ denique ostendunt actionem actori competentem elidi & perimi posse quales sunt exceptiones doli mali, metus, erroris, &c.]

QUÆRES 1. Quando exceptiones dilatoriae sint opponendæ? Respond. Si sint simpliciter fori declinatoriae, ante litis contestationem & intra terminum à Judice præfixum opponi debent cap. 20. de sent. Et de Ind. Et cap. 4. b.t. Ratio est, quod hæ impediunt, litis ingressum, qui igitur eas in principio non opponit, tacite in Judicium consentit; sunt tamen quædam exceptiones declinatoriae, quæ etiam post litem contestatam rectè opponuntur, quarum tres recententur, in cap. 4. b.t. 1. Quando reus de iis ex justâ causâ posteà propria expressè est protestatus. 2 Quando exceptio orta est ex facto aliquo post litem contestatam. 3 Quando exceptio competens, ante litem contestatam justè ignorabatur, v. l probari non poterat. Similiter & exceptiones quæ processum retro nullum reddunt, qualis est exceptio judicis incapacis, vel jurisdictione carentis in quem partes consentire nequeunt; vel exceptio falsi procuratoris; item &

& exceptio excommunicationis. intellige si actor excommunicationis vinculo innodatus fuerit, is enim in judicio agere prohibetur, non reus.

O B H C I E S. Reus in exceptionibus juris est actor. *l. in exceptionibus ff. de probat. l. i. ff. de exceptionib.* sed excommunicatus ut actor non admittitur in judicio; ergo nec ut reus. **Resp.** Reus in Exceptionibus est actor quoad onus probandi exceptiones Conc. simpliciter nego. quoad has autem admittendus erat, ne destitueretur omni defensione Jure naturali concessâ.

QUÆRES 3. An exceptio dilatoria in primâ instantiâ neglegita opponi possit in secunda? videatur id suadere regula generalis, quæ dicit, in secundâ instantiâ allegari & deduci posse, quidquid primâ omissum erat; sed **Resp.** Regulariter id fieri non posse, uti patet ex *l. 13. Cod. de procurat.* ubi improbatur quod militi in secundâ demum instantiâ objecta sit inhabilitas ad munus procuratoris; ratio est, quod is qui eam in principio non opposuit, iudicis, actoris, vel procuratoris personas approbasse, & juri suo renunciasse censeatur. unde regula in contrarium allata, de iis exceptionibus tantum procedit, quæ respiciunt merita Causæ, non iudicis aut litigantium personas.

QUÆRES 4. Quando opponendæ sint exceptiones pereemptoriæ? **Resp.** Eas regulariter tam ante, quam post litem contestatam opponi posse. plura de exceptionibus vide apud

Zoesium, Pyrrhing, & legistas.

TITU.